

İlyas TEKİN*

Eski tabirle **Saadet**, “**mutluluk, bahtiyarlık, kutluluk, mübareklik**” demektir.¹ Dünya saadeti, ahiret saadeti olarak kullanılır. **Mutluluk** ise 1, “**mutlu olma hali, hoşnutluk, iç huzuru**”; 2, “**zevk**” manasına gelir.² TDK’ya göre: “**mutluluk, kişinin herhangi bir şeyin eksikliğini hissetmemesi ve arzuladığı şeylere sahip olması**” demektir.

a) Mutlu olmak:

Mutlu bir hayat yaşamamanın en önemli sebeplerinden birisi, iyi bir eşle evlenmektir. Sevgili Peygamberimiz saadet-mutluluk konusunda şöyle buyurmuştur:

1-“**İnsanı mutlu eden üç şey vardır: Dindar bir kadın, iyi bir ev, iyi bir binek (araba diyebiliriz).**” **İnsanı mutsuz eden üç şey ise: Kötü bir kadın (veya erkek), kötü bir ev, kötü bir binek.**”³

2- “**Allah’a şükreden bir kalbe, O’nu anıp zikreden bir dile ve mü’mine bir kadına sahip olmaya bakın. Böylesi bir kadın, ahireti kazanmanıza da yardımcı olur.**”⁴

Burada “**dindar bir kadın**”, “**mü’mine bir kadın**” denilmesi insanları yanıltmamalıdır. Bazen müzekker-erkek sığası kullanılır, ama bunun içinde kadın da vardır. Burada da erkeğin mutluluğu için iyi bir kadın; kadının mutluluğu için de iyi bir erkekle evlilik şeklinde anlamak gerekir. Demek ki insanı mutlu eden sebeplerin başında, bazılarının zannettiği gibi zenginlik değil, iyi bir eş gelmektedir. Çünkü erkek olsun, kadın olsun, iyi bir eş, hem eşini haramlardan, özellikle şehvet girdabından kurtarır ve hem de günahlardan korur. Evlilik neslin devamı için meşrudur. Karşı cinse ilgi duymak da fitrî (yaratılıştan gelen), tabî bir duygudur. Buna muktedir olamayan kadın ve erkek arasında uyumlu bir evliliğin sürmeyeceği de açıktır.

* E. Üsküdar Milli Eğitim Md.

ilyastekin3453@gmail.com

info@turkaydergi.com

Hatta kesin olarak bu durumda olan erkek ve kadının evlenmesi haramdır.⁵

Evliliğin hangi hallerde farz, vacip, sünnet, mekruh ve haram olduğunu da izah etmek gerekir. İnşallah ayrı bir yazıda izah ederiz.

İslâm hukuku, nikâh-evlilik kurumunu çok önemli ve lüzumlu medenî bir muamele olarak kabul eder, bir yönüyle de ibadet sayar. Çünkü İslâm dini, aile yuvası kurmayı ve bu kurumun devamına, saadetine hizmet etmeyi, kişinin bütün hayatını ibadete vermesinden çok daha hayırlı kabul eder. Evlenmek, nafîle (fazladan yapılan) ibadetle meşgul olmaktan daha faziletlidir; nafîle namazlardan daha faziletli maksatlara insanları kavuşturabilir. Çünkü nikâh, beşeriyetin devam etmesine, nezahetine ve güzel ahlaklı olmasına hizmet eder. İşte bunun için nikâh ibadetlerden sayılır.⁶

b) Âyeti Kerimeler:

Bu yönde evlenmeyi teşvik eden âyeti kerime ve hadisi şerifler vardır.⁷

1- “**Kaynaşmanız için size kendi (cinsi)’nizden eşler yaratıp aranızda sevgi ve şefkat-merhamet kılması da O’nun varlığının delillerindedir.**”⁸ âyeti kerimesi, evliliğin gayesinin, sadece cinsel tatminden ibaret olmadığını ifade eder. Burada insanın eşinin kendi özünden ve cinsinden yaratıldığı bildirilirken, eşin de kendisiyle huzur ve mutluluk bulacağı bir varlık olarak kabul edilmesi gerektiği telkin edilir. Yani insanın eşi de kendisi gibi insandır, hayvan veya başka bir varlık değildir. Ya öyle olmasaydı ne olurdu? Bunlar, üzerinde düşünmeye değer konulardır.

Sevgi, şefkat-merhamet tabirleri, her şeyde önemli, ama özellikle evlilik hayatında çok daha önemlidir.

2- “**Andolsun senden önce de peygamberler gönderdik ve onlara da eşler ve çocuklar**

verdik.” ⁹ âyeti kerimesi, evlilik kurumunun, neslin devamı için bütün semavî dinlerde var olduğunu gösterir. Peygamberler de insanlardan seçilmişlerdir ve evlenmek buna engel değildir. Aksine evlenmişler, çoluk çocuk sahibi olmuşlardır.

3- **“Aranızdaki bekârları, köle ve cariyelerinizden salih (iyi davranışlı) olanları evlendirin. Eğer bunlar fakir iseler, Allah kendi lütfü ile onları zenginleştirir.”** ¹⁰

Bu âyetten önceki âyeti kerimelerde (nûr süresinde) ailenin korunması için iffetin korunması gerektiği, bunun için alınması gereken tedbirler anlatılıyor. Bu tedbirlerden biri de, erkek-kadın evlenme çağına gelen bekârların veya evlendikten sonra dul kalanların evlendirilmesi emrediliyor. Dikkat edilirse bu âyeti kerimede: **“evlenin”** değil de, **“evlendirin.”** emri vardır. Demek ki gençler evlenecek, ama bunu anne-babalar, yakından uzağa doğru büyükler, ilgililer, hatta toplum yapacaktır, bu onların görevidir.

c) Hadisi şerifler:

Sevgili peygamberimiz de şöyle buyurmuştur:

1-**“Ey gençler! İçinizden evlenmeye gücü yetenler evlensinler.”** ¹¹

Evlenme, ilk insanla başlayan ve insanların çoğalıp neslini devam ettirmeleri için de, aksi düşünülemez olan, fitrî-tabîî bir olaydır. Bunu teşvik üzere Allah Teâlâ, insanların içine şehvet isteğini güçlü bir şekilde yerleştirmiş ve bu sayede insan neslinin devamını garanti altına almıştır. **“Gücü yetenler”** tabiri içinde erkek olduğu gibi kadın da vardır.

2- **“Evleniniz, çoğalmız, ben (kıyamet günü) diğer ümmetlere karşı sizin çokluğunuzla iftihar ederim.”** ¹²

Burada çocuk yetiştirmeye ve çoğalmaya teşvik vardır. Ama nasıl bir çoğalma? Cevabı içinde var: Peygamberimizin iftihar edeceği nitelikli bir neslin çoğalması; iyi eğitilmiş, Allah Teâlâ’ya ve Resulüne inanmış, vicdan sahibi, insanlık için faydalı bir nesil.

3- **“Nikâh benim sünnetimdir. Kim benim sünnetimden yüz çevirirse (onunla amel etmezse) benden değildir.”** ¹³

Burada şiddetli bir tahzîr (sakındırma) vardır. Çünkü neslin devamı ancak evlilikle mümkündür. Bu âlemin, tayin ve takdir edilen zamana kadar sürmesi, nikâha bağlıdır. İnsan neslinin silsile yolu ile devam etmesi, ancak bu şekilde olur. Gayri meşrû ilişkilerle insan dünyaya gelse de, neslinin devamı mümkün değildir. Zira bunlar, mezâlîme, kan dökülmesine, neseplerin yok olmasına, ahlakın çöküşüne ve insanlığın yok olmasına sebep olur.

Gayri meşrû bir çocuk, şefkatli bir babanın himaye ve terbiyesinden mahrum kalır; çocuklar zayi olur, nesiller kesilir, insanlık harap olur. Böyle durumlarda kadınlar bir erkeğe ihtisas etmez, kadınlık hayatı mahv olur. Bu durum, en güzel ve en üstün varlık olarak yaratılan insanı behâim (hayvanlar) derekesine (seviyesine) düşürür. Bu bakımdan evlilik, anne-baba olmak ve çocuk yetiştirmek çok lüzumlu ve çok önemlidir. ¹⁴

4- **“Ey gençler topluluğu, içinizden kimin evlenmeye gücü yeterse evlensin. Çünkü bu, gözü (haramlardan) daha fazla koruyan, ırz-namusu korumaya kal’a olan (yegâne çare)’dir. Kim de evlenmeye güç yetiremezse, oruç tutsun. Çünkü o (oruç) kendisi için şehveti kesen bir çaredir.”** ¹⁵

Haramlardan korunmak ve iffetli olmak emredilmiştir. Bunların zıddı ise haramdır. Haramlar, şehvetin şiddeti ve imanın zayıflığından ileri gelir. Peygamberimiz gençleri irşad ederek nikâh için mehir¹⁶, barınma yeri ve nafakaya gücü yetenlere evlenmeyi; buna gücü yetmeyenlere de oruç tutmayı tavsiye etmektedir. Çünkü evlilik, gözü harama bakmaktan ve zinadan korur. Oruç da hem sevaptır ve hem de cinsel duyguları kırar, kontrol altına alır. Bu şekilde insanın en büyük düşmanı olan nefis ve şehvet duygusu zayıflar.

5- **“Allah Teâlâ, kime iyi bir aile nasip ederse, onun dininin (diğer rivayette imanının) yarısını tamamlamaya yardım etmiş olur. Diğer yarısı için de Allah’tan korksun!”** ¹⁷ Evlilik dinen bu kadar önemli sayılmıştır. Bunları yetişmekte olan gençlere çok iyi anlatmak gerekir...

d) Asıl hedef, neslin devamı:

Nikâh-evlilik, her ne kadar tabii olan kadınla erkeğin cinselliklerinden faydalanmalarına meşruiyet kazandırıyor da; burada asıl gaye, cinsel yönden tatmin olmanın yanında, neslin devamı, korunması; her iki cinsin her yönüyle birbirlerinden faydalanmaları, birbirlerine destek olmaları; karşılıklı güven, sevgi, saygı, hoşgörü içinde mutlu bir hayat arkadaşlığıdır.

Karşı cinse ilgi duyma ve cinsel tatmin, hayvanlarda da vardır. Ancak bu konuda insanı hayvanlardan ayıran fark da evlilik hayatıdır. Hayvanlar evlenmeden ürerler, çoğalırlar. Nitekim bir yavru doğduğu zaman annesi bellidir, ama babası belli değildir. Doğum yoluyla üreme, neslin devamı için Allah Teâlâ'nın koyduğu bir kanundur. Bunun meşruiyeti (helâl, hukuk ve ahlaka göre makbul ve geçerli olması), evli çiftlerin birleşmesine bağlıdır.¹⁸

Kadın, erkeğini başka kadınlara meylettirmekten korur, erkek de hanımının bu ihtiyacını eksiksiz karşılar. Böylece ne kadın ve ne de erkek harama düşmez; birbirlerini haramlara karşı koruyan bir kalkan olurlar. Bu durum, harama karşı set çekme ve harama ilgiyi kırmaktır! Bu konu ihmale gelmez önemli bir görevdir. Sıkıntılar ve başkalarına meyletme buradan da kaynaklanabilir.

Bir kaç hadisi şerif:

1-"Kocasını memnun ederek ölen kadın cennetlidir."¹⁹

2-"Canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, bir erkek hanımını yatağa çağırır da, hanımı gelmezse, kocası ondan memnun olana kadar, Kâinatın Sahibi ona lanet eder."²⁰

3-"Bir erkek hanımını yatağına çağırır da, hanımı gelmez ve erkek ona dargın olarak gecelerse, melekler ona sabaha kadar lanet eder."²¹

Burada erkek tabiri kullanılmış, ama kadın için de aynı durum söz konusudur. "Yatağa çağırma" şeklindeki nezih ifadeden ne anlaşıldığı bellidir. Müstehcen gibi gelebilir, ama hadisi şerifler böyle. Lanet, "Allah (cc)'in rahmetinden uzak olsun, Allah ona gazap etsin" gibi manalara gelir. Ki, çok ağır bir bedduadır.

Günümüzde insanlar, farkında olmadan olur olmaz yerlerde beddua etmekte ve lanet okumaktadırlar ki, asla doğru değildir. Bu ayrı bir konudur. Ancak şu kadarını hemen belirtelim ki, yüzde yüz kâfir olduğu veya kâfir olarak öldüğü bilinen kimselerin dışında, hiçbir varlığa, hatta hayvanlara bile, lanet edilmez, edilmemelidir. Dolayısıyla lânet yasağı hayvanlar için de geçerlidir.²²

Peki, hal böyle iken burada neden "lanet" tabiri kullanılmıştır? Biraz ağır da gelebilir, onun için "Razi olmaz" manasında da düşünülebilir; ama demek ki bu konu ihmale gelmez önemli bir ihtiyaçtır ve sebep olacağı kötü sonuçlar nedeniyle ağır vebali gerektirir. Sonuç olarak aile yuvasının temeli sevgi, saygı, hoşgörü ve anlayıştır ve mutlu olmanın çok önemli bir sebebidir. Hayat müşterektir. Aile yuvasında mutluluk için hiddet ve şiddet yerine, şefkat ve merhamet hâkim olmalıdır. Aile yuvasının huzuru, ailedeki fertlerin mutluluğu buna bağlıdır. Ufak tefek şeyler bahane edilmemelidir.

(Dikkat edilmesi gereken hususlar, hak ve sorumluluklar bölümüyle devam edecek.)

- 1 Şemsettin Sâmî, Kâmûs-ı Türkî, Tercüman, İstanbul 1986, s: 1120.
- 2 Şemsettin Sâmî, Kâmûs-ı Türkî, Tercüman, İstanbul 1986, s: 917.
- 3 Ahmed ibni Hanbel, Müsned, 168; Riyâzus-sâlihîn Peygamberimizden Hayat Ölçütleri, İstanbul 2005, c: 2, s: 337.
- 4 İbni Mâce, Nikâh, 5; Riyâzus-sâlihîn Peygamberimizden Hayat Ölçütleri, İstanbul 2005, c: 2, s: 337.
- 5 Tecridi Sarîh T, Ankara 1980, c: 11, s: 252; Molla Hüsrev, Dürer, İstanbul 1967, c: 1, s: 326; Hukukî İslâmiye ve İstilahâtı Fıkhiye Kamûsu, İstanbul 1968, c: 2, s: 41-42; Fetvalar, D.İ.B, Din İşleri Yüksek Kurulu, İstanbul 20019, s: 413; A.Fikri Yavuz, İslâm İlmihali, İstanbul 1979, s: 339.
- 6 Hukukî İslâmiye ve İstilahâtı Fıkhiye Kamûsu, İstanbul 1968, c: 2, s: 23, 45; Mehmet Emre, İslâm'da Kadın ve Aile, İstanbul 1981, s: 16.
- 7 Tecridi Sarîh T, Ankara 1980, c: 11, s: 251; Hukukî İslâmiye ve İstilahâtı Fıkhiye Kamûsu, İstanbul 1968, c: 2, s: 23, 45.
- 8 Rûm süresi /30, âyet: 21.
- 9 Ra'd süresi /13, âyet: 38.
- 10 Nûr süresi /24, âyet: 32.

- 11 Buhârî, Nikâh, 3; Müslim, Nikâh, 1; Ebû Dâvûd, Nikâh, 1; Nesâî, Nikâh, 3; İbni Mâce, Nikâh, 1.
- 12 İbni Mâce, Nikâh, 1, 8; Hukukî İslâmiye ve İstilahâtı Fıkhiye Kamûsu, İstanbul 1968, c: 2, s: 45.
- 13 İbni Mâce, Nikâh, 1; Münâvî, Künûzü'l-hakaik fî hadisi hayrî'l-halâik, Kahire 1954, c: 2, s: 134.
- 14 Hukukî İslâmiye ve İstilahâtı Fıkhiye Kamûsu, İstanbul 1968, c: 2, s: 44-45; Tecrîdi Sarîh T, Ankara 1980, c: 11, s: 253.
- 15 Buhârî, Nikâh, 3; Müslim, Nikâh, 1; Tuhfetü'l-ahvezî, Kahire 1967, c: 4, s: 199.
- 16 Nikâh sırasında koca tarafından hanıma verilmesi kabul edilen para-mal.
- 17 Feyzü'l-kadir, Mısır 1938, c: 3, s: 129; Mehmed Emre, İslâm'da Kadın ve Aile İstanbul 1981, s: 18; Aclûnî, Keşfu'l-Hafâ, Beyrut 1985, 2/239; Câmiu's-sağîr, Kahire 1373/1954, c:2, s: 172.
- 18 Ku'an Yolu Tefsiri, Ankara 2007, c:1, s: 353-354.
- 19 Tirmizî, Radâ', 10; bkz. İbni Mâce, Nikâh, 4.
- 20 Müslim, Nikâh, 121; Riyâzus-sâlihîn Peygamberimizden Hayat Ölçütleri, İstanbul 2005, c: 2, s: 341.
- 21 Buhârî, bed'ül-halk, 7; Müslim, Nikâh, 122; ayrıca bkz. Ebû Dâvûd, Nikâh, 40; Riyâzus-sâlihîn Peygamberimizden Hayat Ölçütleri, İstanbul 2005, c: 2, s: 340.
- 22 Müslim, Birr, 80, 81, 82, 83; Riyâzus-sâlihîn Peygamberimizden Hayat Ölçütleri, İstanbul 2005, c: 6, s: 533-534, 1561, 1562 Nolu Hadisler.